

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

คู่ทุกข์คู่ยาก

พระพุทธเจ้าท่านทรงบำเพ็ญพุทธกิจ ๕ ดูเหมือนเป็นข้อที่ ๔ ภพพาภพเพ วิโลกานํ ตอนปัจฉิมยามทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก พระจิตของพระองค์เล็งญาณดูหัวใจของสัตว์โลก ถ้าผู้ใดมีอุปนิสัยปัจจัยที่จะรู้ธรรมรู้ธรรมได้อย่างรวดเร็ว แต่จะเสียชีวิตอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน พระองค์เสด็จออกจากฌานแล้วก็เสด็จไปโปรด ถ้าธรรมตาเราก็ปล่อยให้ไปเป็นธรรมดา เป็นแต่เพียงว่าทรงทราบๆ เอาไว้ ท่านเล็งดูใจ

พูดถึงเรื่องนี้แล้วมาคิดย้อนหลังที่พ่อแม่ครูจารย์มั่นเรานี่ละ ท่านเล่าเองนะ ท่านอาจารย์มหาทองสุข เป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่วัดสุทธาวาสจนกระทั่งมรณภาพนี้ เป็นคู่พืง เป็นพืงตาย คู่ทุกข์คู่ยาก คู่ลำบากลำบากกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น ท่านอาจารย์มหาทองสุขเป็นคนจังหวัดสระบุรี ดูว่าอยู่บ้านหนองไผ่หรืออะไร เป็นคู่ทุกข์คู่ยากกันกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น ไปไหนในป่าในเขาทุกข์ไปด้วยกันเลย เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยหนักๆ ท่านไปขู่ท่านนะ ท่านเป็นมหา บางทีคนอาจคิดว่าเป็นมหาบัวก็ได้ คืออาจารย์มหาทองสุข ตอนนั้นเรายังไม่ได้เป็นมหา เรายังเรียนอยู่ ท่านเป็นมหาแล้วท่านไปกับหลวงปู่มั่น

ทำไมถึงอ่อนแอเอานักหนา เหมือนผู้หญิง ท่านว่าเงี้ยท่านขู่ ไปเอาเครื่องนุ่งห่มของผู้หญิงมานุ่งสวมใส่เข้าไปเสีย แล้วถอดออกเครื่องของผู้ชาย มันเสียเกียรติผู้ชายอย่างนี้ละ มันอะไรอ่อนแอนัก ร้องไห้ ความหมายว่าไม่ได้การ ท่านว่านะ ท่านทำท่านทำหาเหตุผลเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้พืง ตอนนั้นท่านป่วย ท่าน(หลวงปู่มั่น) ไปขู่เอาเพราะนิสัยพ่อแม่ครูจารย์มั่นนี้เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวผิงๆ นิสัยท่านอาจารย์มหาทองสุภาพเรียบร้อย เรียกว่าอ่อนแอก็ได้ถ้าเทียบกับหลวงปู่มั่น

เป็นไข้อยู่ในป่าในเขาด้วยกัน ยากที่ไม่มีแต่ก่อน ท่านก็ไปขู่เอาบ้าง เป็นยังไงเจ็บไข้เพียงเท่านี้ถึงอ่อนแอเอาเหลือเกิน เหมือนผู้หญิง ถอดออกให้หมดอันนี้เอาเครื่องผู้หญิงมานุ่งมาใส่เข้าไปจะเข้ากันได้ ท่านว่าเงี้ย เครื่องของพระนี่เข้ากันไม่ได้กับความอ่อนแอ ว่าเงี้ยทดลองดู พอท่านว่าอย่างนั้นร้องไห้เลย ขนานนี้ไม่ได้การ เอาขนานใหม่ นิมนวลที่นี้ ท่านใช้อย่างนั้นนะ ก็ท่านไม่มีกิเลส ถึงจะใช้กิริยาอาการใดจิตท่านไม่ได้เป็นอย่างนั้น เป็นการทดสอบทดลองดูเฉยๆ ตกลงก็เลยใช้แบบนี้มนวลแบบผู้หญิงไปเลย ไม่ต้องสวมใส่ก็ได้เครื่องผู้หญิง มันใส่ไปในตัวเลยว่างั้นเถอะ นี่ละคู่ทุกข์คู่ยากกัน

เกี่ยวกับเรื่อง ภพพาภพเพ วิโลกานํ ที่ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก ก็อย่างตุ้เจ้าย์เขาว่าท่านเป็นเสือเย็น หลวงปู่มั่นเป็นเสือเย็น เวลาเขาหาเหตุผลยังไม่ได้เรื่องได้ราว เคยเล่าแล้วนี่นะ ท่านไปหาเขา เขานึกว่าท่านเป็นเสือเย็น เสือเย็นเสืออันตราย เสือเป็น

พิชเป็นภ้ย เสือลึกลับ เขาเรียกเสือเย็น ตูเจ้าสององค์นี้เป็นเสือเย็น ท่านอาจารย์มหาทองสุกกับพ่อแม่ครูจารย์มัน เขาประกาศห้ามไม่ให้ใครไป ให้แต่ผู้ชายไป ให้ไปดูสังเกตุการณ์ สังเกตุการณ์ก็คือจอมใจไปสังเกตุการณ์จอมปราชญ์ ไปท่านก็ไม่สนใจ ท่านรู้แล้ว

ท่านบอกท่านอาจารย์มหาทองสุก อย่างนั้นละเวลาท่านใช้ในป่าในเขาท่านออกใช้หมด เขาคิดยังงิพุดยังงิรู้หมดเลย บอกท่านอาจารย์มหาทองสุก นี้เขาว่าอย่างนั้นๆ นะ แต่เราอย่าสนใจ เขาว่าเสือเย็นมาอยู่กับเขา ให้ระวังกัน เวลาตายแล้วพวกนี้จะเป็นสัตว์เป็นเสือตกรกกันไปหมด ถ้าเราไปเสียตอนนี่เขาจะเป็นบาปเป็นกรรมมาก เราต้องทนอยู่ ต้องทนจริง ๆ อยู่ยังงิก็อยู่อย่างนั้น

เขาจัดคนมาดูเสือเย็นสองตัวนี้ พวกเราไปดูซิ ดูหลายวันต่อหลายวันเข้าไม่เห็นมีอะไร ท่านไม่สนใจอะไรละ ท่านเดินจงกรมท่านก็เดินของท่านในป่า หลายวันเข้าไปเขาไปดู ก็มีผู้ใหญ่บ้านของเขาถาม เป็นยังงิไปดูเสือเย็นสองตัวนั้น คนที่ไปดูมันคงจะโมโห มันก็พุดด้วยความโมโห จะเป็นอะไร ขึ้นเลยนะ ท่านก็อยู่ของท่าน ไม่เห็นเป็นเสือเย็นอะไร ดีไม่ดีตกรกนะพวกเรา เขาก็รู้รกรเหมือนกัน ไปดูท่านก็ธรรมดา เฉยๆ ท่านไม่สนใจกับใคร ถ้าเสือเย็นมันต้องมีกิริยาอะไรให้รู้ นี้ไม่มีเลย ดีไม่ดีพวกเรตกรกนะ อยากจะทราบเหตุผลก็ไปถามท่านดูซิ ท่านนั่งหลับตาไม่สนใจกับใคร ท่านเดินไปเดินมาทำอะไรไปถามดูซิ

ก็จอมใจมาถามจอมปราชญ์ นั้นละที่ว่ามาถาม ตูเจ้าทำอย่างนั้นทำอะไรๆ ท่านก็บอกว่าพุทโธหาย หาพุทโธ ท่านเอาอย่างนั้นนะจอมปราชญ์ พุทโธเป็นยังงิๆ เป็นดวงสว่าง ใครเห็นพุทโธแล้วจะสว่างจำในใจ ท่านว่านั้น พวกเราหาพุทโธด้วยได้ไหม ได้ ยิ่งดี หาพุทโธๆ อยู่ในนี้ะ พอดีตูเจ้ายี่หัวหน้าไปทำมันก็เป็นจริง ๆ จิตสว่างจำ กำหนดออกมาดูท่าน ที่ว่าท่านเป็นเสือเย็น โห้ย ประกาศข้างเลย ไม่ได้นะพวกเรา

พอไปฟังท่านแล้วท่านมาเล่าให้ฟัง มาภาวนามันเป็นจริง ๆ ไปเห็นใจท่านเข้า ใจท่านสว่างจำครอบโลกธาตุ เสือเย็นอะไรเป็นอย่างนั้น พวกเรานี้ตกรกนะ ไม่ได้นะ เขายังรู้จักมาขอโทษ เขายังรู้ ต้องไปขอโทษท่านนะ พวกเราผิด ไม่งั้นตายจมไปหมดนะ ก็เลยมาขอโทษขอภัย เขาว่าจิตของเขารวมแล้วเขามองดูจิตหลวงปู่มันนี่ สว่างจำครอบโลกธาตุ มันเสือเย็นอะไรอย่างนั้น นั้นละจึงได้ลงกันทั้งบ้าน

นี่เราพุดถึงเรื่องความรู้มันออกไปรู้ มันรู้จนกระทั่งสัตว์มากินผลหมากรากไม้ที่เขาปลูกในสวน มากินมันก็เห็นตัวสัตว์ มันเห็นขนาดนั้น แล้วลงทั้งบ้านเลย นี่ละพุดถึงว่าท่านไม่ถืออะไรกับเขา เขาว่าท่านเป็นเสือเย็น เขาจะตกรกต้องอยู่นุเคราะห์เขา ให้เขาลงใจเสียก่อนแล้วไปไหนค่อยไป ท่านบอกว่าพุทโธหาย ให้เขาหาพุทโธ หาอยู่ในใจ

นั่งก็ได้นอนก็ได้ทำอะไรก็ได้ ให้นึกพุทโธๆ อยู่ในใจนี้ หาพุทโธหาที่นี้แล้วจะเจอที่นี้ พอดีหัวหน้ามันเจอจริงๆ เจอมันสว่างจ้า

ที่นี้ส่งจิตไปหาหลวงปู่มัน โอ้ย สว่างครอบโลกธาตุ มันเสื่อเย็นยังงี้ เป็นอย่างนั้นละ ลงทั้งบ้านเลย เสื่อเย็นอะไรเป็นอย่างนั้น คือเขามาถามพุทโธหาย ท่านเลยสอนพุทโธให้เขาไปหาพุทโธ หาอย่างนี้ เขาเป็นพุทโธแล้วมันก็จ้า เลยไปเห็นจิตของหลวงปู่ มันสว่างกระจ่างแจ้ง ยอมกันทั้งบ้านเลย นี่ละเป็นอย่างนั้น นี่ ภพพาภพเพ วิโลกาน์ เล็งญาณดูสัตว์โลก ใครมีอุปนิสัยใจคออย่างไร คือจิตแต่ละดวงไม่เหมือนกัน คือจิตนั้นละไม่เหมือน ส่วนทางภายนอกแต่งเนื้อแต่งตัวจะแต่งทรูหราฟูฟ่าแข่งเทวดาก็แข่งได้ แต่จิตใจเป็นยังงี้มันอยู่ที่จิต ท่านเล็งญาณดูจิต ใครมีอุปนิสัยยังงี้ท่านจะโปรด ตั้งพระพุทธรูปเจ้าสอน ภพพาภพเพ วิโลกาน์ ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก

หลวงปู่มันเรานี้เป็นจอมปราชญ์สมัยปัจจุบัน เห็นหมดจิตของใครเป็นยังงี้ เวลาท่านอยู่ในป่าท่านแสดงตามความเป็นจริง ท่านออกมาสู่ส้วมสู่ถานแล้วท่านเก็บหมดนะ เหมือนไม่รู้ไม่ชี้ ตาบอดหูหนวกเหมือนโลกเขา อยู่ในป่าใครคิดยังงี้ท่านรู้หมด ท่านอาจารย์ฝันเล่าให้ฟังชัดเจนมากทีเดียว ไปหาท่านที่เชียงใหม่ในเขา ท่านไปกับองค์ใดนา ท่านอยู่ในป่า อยู่กับท่านมีพระสององค์ ไม่ให้เลยสามองค์ ถ้าสามองค์ก็ให้ไปอยู่ที่ต่าง ๆ ท่านเองท่านอยู่องค์เดียวของท่าน

ที่นี้พอกุยกัณยังงี้ เช่นไปอาบน้ำในแอ่งหินแอ่งอะไร คุยกัณเรื่องอะไร พอกลับมา หรืออยากไปเที่ยวทางโน้นทางนี้ พอกลับมาเอาแล้วนะท่านตอบแล้ว ถ้าคุยกัณทางนั้นมาแล้วท่านตอบแล้ว จะไปอะไรไปที่นั่นไม่ตี สู้ที่นี้ไม่ได้ แน่บอกแล้ว คิดว่าจะไปอะไรที่ไหน ๆ ท่านตอบแล้ว พอมาที่นี้ท่านตอบก่อนแล้ว ไปอะไรที่นั่นไม่ตี สู้ที่นี้ไม่ได้ ท่านว่า แน่ จิตคิดยังงี้ท่านรู้หมด

ที่นี้วันหนึ่งจิตของท่านอาจารย์ฝันมันลงใหญ่ท่านว่านะ โอ้ย วันนั้นลงจริง ๆ สว่างจ้าครอบไปหมดเลย แล้วก็กำหนดจิตไปดู ที่ไหนได้พ่อแม่ครูจารย์มันท่านจ้องดูเราอยู่อย่างนี้ แล้วถอยออกมาด้วยความเคารพ ถอยออกมา คือจิตของท่านจ้าแล้วท่านจ้องดูเราอยู่ตลอด ถอยออกมา ท่านกำหนดไปที่ไรท่านจ้องอยู่จ้ะ ถอยออกมา วันนั้นจิตรวมใหญ่ท่านว่านะ พอตื่นเข้ามาแล้ว มีกระต๊อบเล็ก ๆ ท่านอยู่ พอท่านออกมาจากกระต๊อบมาเปิดประตู ทุกวันท่านเปิดประตูท่านออก พระก็ไปเอาบาตรเอากาน้ำเอาอะไรลงมา

ท่านอาจารย์ฝันท่านนิสัยอย่างนั้น การทำข้อวัตรปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์ท่านอาจารย์ฝันเป็นที่หนึ่งนะ เราทันเห็นท่านอยู่ ที่นี้เวลาออกมาวันนั้น พอตื่นเข้า พอท่านออกมามายืนจังก้าปิดประตูกันประตูเลย แล้วเป็นยังงี้ที่นี้ท่านว่า ศาสนาเจริญที่ไหน

เอาละนะที่นี้ ยืนขวางอยู่ประตูไม่ให้เข้า ทางนี้ก็นั่งคุกเข่าพนมมือฟัง เป็นยังงศาสนา เจริญอยู่ที่ไหน เจริญอยู่อินเดียหรือเจริญอยู่ที่ไหน หรือเจริญอยู่ในหัวอกท่านว่าเงาะ ทราบหรือยังศาสนาเจริญที่ไหน

เพราะท่านอาจารย์ฝั้นจิตของท่านสว่างจำท่านรู้แล้วศาสนาเจริญที่ไหน ที่นี้ท่าน ก็เข้ามาตรงนั้น ศาสนาเจริญที่ไหนละที่นี้ เจริญที่เมืองอินเดียหรือเจริญที่หัวอกท่านว่า เงาะ ที่หัวอกคือใจอยู่ในหัวอก เมื่อคืนนี้ผมก็ไม่ได้นอน ผมดูท่านทั้งคืน นั้นเอาละนะที่นี้ เมื่อคืนนี้จิตของท่านลงผมก็ดู เห็นถูกต้องแล้วผมไปดู ก็พอดีผมส่งจิตไปที่ไรท่านจ้อ อยู่แล้วเลยหมอบ เข้ากันได้ นั้นละท่านเป็นอย่างนั้น ท่านดูทั้งคืนจิตเป็นยังงต่อยังง นั้นท่านอาจารย์ฝั้นกับพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านดูอยู่ตลอด

เวลาอยู่ในป่าในเขาท่านจะเปิดความรู้ของท่านออกชัดเจนๆ ความคิดความปรุง ใครคิดยังงๆ ท่านรู้หมดเลย แต่เวลาออกมาสู่พวกสัวมพวกถานอะไรท่านปิดหมด ไม่ให้รู้ นี่ท่านอาจารย์ฝั้นเล่าให้ฟังเอง โอ้ย เคารพท่านมากจริง ๆ คิดไม่ได้คิดอะไร ไม่ได้ทักเลยท่านว่าเงาะ คิดไปอะไรคิดไปนอกกลุ่มนอกทางนี้ใส่ปี่วะเลย เอาต่อหน้าต่อตา เลย เราคิดอยู่ภายในนี้ ท่านใส่ปี่วะเข้าเลย หมอบท่านว่า ท่านเร็วขนาดนั้นนะ นั้นท่าน ออกใช้เต็มภูมิท่าน อยู่ในป่าในเขาคือมีแต่มุ่งธรรมมุ่งธรรมจริง ๆ ใช้ไหมละ ท่านก็สอน ให้เห็นธรรมจริง ๆ ไม่ปิดบัง เปิดจำมาเลย อย่างนั้นละท่านอาจารย์ฝั้น

เราพูดอะไรต่ออะไรเราลืม เราเลยลืมแล้ว (พุทธกิจ ๕ ของพระพุทธเจ้าเจ้าค่ะ) นั้นละที่ว่า ภพพาภพเพ วิโลกานํ ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก ปุพฺพณฺเฑ ปิณฺฑปาตณฺจ ตอนเข้าออกบิณฑบาต อหุตฺตรตฺเต เทวปญฺหาคํ ตอนเที่ยงคืนแก้ปัญหาและเทศนาว่า การอบรมพวกเทวดาตั้งแต่ทำวมหาพรหมลงมา ปิโทเส ภิกฺขุโอิวาทํ ตอนค่ำให้โอวาท สั่งสอนพระเจ้าพระสงฆ์ สายณฺเฑ ธมฺมเทศนํ ตอนบ่าย ๔ โมง ๕ โมงเทศน์สอน ประชาชนมีพระราชาราชเป็นต้น นั้นพุทธกิจ ๕ ท่านวางไว้โดยลำดับ พุทธกิจ ๕ คืองาน ของพระพุทธเจ้า ๕ ประการ ไม่มีใครทำได้อย่างท่านความหมาย เป็นงานพระพุทธเจ้า ๕ ประการ พุทธกิจ กิจนี้คือการทำงาน งานของพระพุทธเจ้า ๕ ประการ ก็มีเท่านั้นละวันนี้

๕๐๐-๖๐๐ ใส่ลงไปนั้นก็แล้ว จะมาชี้แจงอะไรเราเปื้อ พระพุทธเจ้า สวาก ทั้งหลายท่านทำงานอยู่ในป่าไม่เห็นว่ เราตถาคตเดินจงกรมเท่านั้นก้าวเท่านั้นก้าว ข้า พระองค์เดินจงกรมเท่านั้นก้าวเท่านั้นก้าว นั่งเท่านั้นชั่วโมงไม่เห็นว่ ก็มาเป็น สรรณํ คจฺ ฉามิ ของพวกเรา อันนี้ผู้้นั้น ๕ บาทผู้้นั้น ๑๐ บาทมันรำคาญนะ เข้าใจไหม อันนั้น ๕ บาท อันนี้ ๑๐ บาทบอกมาหาอะไร อยากทำก็ทำชิบุญเป็นของตัวเองบาปเป็นของตัวเอง ทำปับเป็นบุญทันที ทำบาปเป็นบาปทันที นั้น เราชำคาญนะ คนนั้นเท่านั้นบาทๆ บาทแบดอะไรเข้าใจไหม มันรำคาญนะ

เอามาเท่าไรพันก็เอามาชี้แจง มันเข็จะฟัง ก็บุญเป็นของทุกคนบาปเป็นของทุกคน ทำปับเป็นทันทีในตัวเอง ไม่จำเป็นเท่านั้นบาทเท่านั้นบาทอะไร มันจึงรำคาญชิเรา มาฟังมันก็เป็นโลกไปหมด ประกาศตัวเอง.(พูดถึงความรู้ของท่านอาจารย์มัน ท่านอาจารย์เจ๊ยะเคยเล่าให้ฟังว่า สมัยพุทธกาลพระสารีบุตรนับเม็ดฝนได้ สมัยนี้ท่านอาจารย์มันท่านนับไม่ถึงขนาดนั้นท่านก็นับเส้นผมได้ พ่อแม่ครูจารย์เคยได้ยินไหมฮะ)

นั่นเป็นความสามารถไปคนละทิศละทาง อันนี้เป็นกึ่งก้านสาขาดอกใบของผู้นิสัยไปคนละทิศละทาง แต่ความบริสุทธิ์นั้นเหมือนกัน กึ่งก้านสาขาดอกใบคือความรู้แปลก ๆ นี้เหมือนต้นไม้ ต้นไม้ชนิดเดียวกันแต่กึ่งก้านไม่เหมือนกันแตกแขนงออกไป อันนี้ก็แบบเดียวกัน เป็นตามนิสัยวาสนา เป็นเครื่องประดับ ส่วนหลักใหญ่คือความบริสุทธิ์ นตฺถิ เสยฺโยว ปาปิโย ไม่มีความยิ่งหย่อนกว่ากัน เสมอกันหมดนี่ความบริสุทธิ์ แต่องค์นั้นเด่นทางนั้นองค์นี้เด่นทางนี้ ๆ เป็นวาสนาของท่านที่สร้างมาต่างกัน เช่นอย่าง พระสารีบุตรเป็นผู้มีปัญญาแตกฉานมาก พระโมคคัลลาน์ก็อิทธิฤทธิ์ เหาะเหินเดินฟ้าได้ เป็นกิริยาภายนอกตามนิสัยของท่าน เท่านั้นละ นี่ก็ยังมีนับนั้นนับนี้อยู่ ฝนตกก็จะไปนับเม็ดฝน มันจะไม่ได้ไปไหนละวันนี้

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ